



Έγγραφο συνόδου

A9-0158/2022

23.5.2022

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με την εφαρμογή μέτρων ένταξης στο πλαίσιο του Erasmus+ 2014-2020
(2021/2009(INI))

Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας

Εισηγήτρια: Laurence Farreng

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ – ΣΥΝΟΨΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ	3
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	13
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΑΦΟΡΩΝ	22
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	28
ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	29

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ – ΣΥΝΟΨΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ

1. Εισαγωγή

Η αξιολόγηση υλοποίησης με τίτλο «Μέτρα ένταξης στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ 2014-2020» έχει ως στόχο την αξιολόγηση και την εκτίμηση της εφαρμογής των μέτρων ένταξης στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ για την περίοδο 2014-2020, με σκοπό τον εντοπισμό ορθών πρακτικών και τη συμβολή στην αντιμετώπιση των προκλήσεων στην τρέχουσα έκδοση του προγράμματος Erasmus+ 2021-2027.

Το πρόγραμμα Erasmus+ 2014-2020 διαδέχθηκε το πρόγραμμα διά βίου μάθησης (2007-2013), το οποίο περιλάμβανε χωριστά προγράμματα στο πλαίσιο ενός γενικού προγράμματος, και συγκεκριμένα:

- το πρόγραμμα διά βίου μάθησης:
 - Erasmus για την τριτοβάθμια εκπαίδευση,
 - Leonardo da Vinci — επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση,
 - Comenius για τη σχολική εκπαίδευση,
 - Grundtvig για την εκπαίδευση ενηλίκων,
 - Jean Monnet για την προώθηση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης·
- Πέντε προγράμματα διεθνούς συνεργασίας: Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink, και προγράμματα διμερούς συνεργασίας στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (με τον Καναδά, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Αυστραλία, την Ιαπωνία, τη Νέα Ζηλανδία και τη Νότια Κορέα)·
- Το πρόγραμμα «Νεολαία σε δράση».

Το 2014 θεσπίστηκε η στρατηγική του Erasmus+ για την ένταξη της νεολαίας και τη διαφορετικότητα (IDS) με στόχο την αύξηση του αριθμού και της ποιότητας των σχεδίων ένταξης και πολυμορφίας, τη στήριξη σχεδίων στα οποία λαμβάνουν μέρος συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των νέων ανθρώπων, με λιγότερες ευκαιρίες σε σύγκριση με συνομηλίκους τους.

Η εισηγήτρια συγκέντρωσε πληροφορίες και συνέταξε την παρούσα αξιολόγηση υλοποίησης μετά από εντατικές διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους εθνικούς οργανισμούς και με βάση τις ακόλουθες γραπτές πηγές:

- Μελέτη της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (EPRS) που δημοσιεύτηκε τον Σεπτέμβριο του 2021 με τίτλο «Μέτρα ένταξης στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ 2014-2020».
- Δύο έρευνες:
 - Μία έρευνα η οποία εστάλη σε 42 εθνικούς οργανισμούς από τις συμμετέχουσες χώρες στο πρόγραμμα Erasmus+ κατά τη διάρκεια του προγράμματος 2014-2020, 26 ολοκληρωμένες έρευνες που επιστράφηκαν από 17 συμμετέχουσες χώρες. Οι περισσότεροι από τους εθνικούς οργανισμούς που συμμετείχαν στην έρευνα αυτή

καλύπτουν τη σχολική εκπαίδευση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, την τριτοβάθμια εκπαίδευση, την εκπαίδευση ενηλίκων και τη νεολαία. Κάποιοι ήταν εξειδικευμένοι στη νεολαία, ενώ ορισμένοι άλλοι κάλυπταν όλους τους άλλους τομείς εκτός από τη νεολαία. Ένας από τους ιρλανδικούς εθνικούς οργανισμούς που απάντησαν καλύπτει μόνο την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

- Μία έρευνα που εστάλη σε διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη από τις συμμετέχουσες χώρες στο πρόγραμμα Erasmus+ κατά τη διάρκεια του προγράμματος 2014-2020, από την οποία επεστράφησαν 10 ολοκληρωμένες έρευνες. Ορισμένες κάλυπταν ένα πολύ ευρύ πεδίο δραστηριοτήτων, ενώ άλλες επικεντρώνονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες εκπαιδευομένων που διέθεταν λιγότερες ευκαιρίες.

Εκτός από την εν λόγω έρευνα σε επίπεδο ενδιαφερομένων μερών, τον Φεβρουάριο του 2022 διοργανώθηκε συνάντηση σκιωδών εισηγητών με τα ενδιαφερόμενα μέρη, κατά την οποία ενδιαφερόμενα μέρη προερχόμενα από τοπικές ενώσεις, πανευρωπαϊκές οργανώσεις και εθνικούς οργανισμούς συζήτησαν την εφαρμογή των μέτρων ένταξης στα προγράμματα Erasmus+.

Η παρούσα έκθεση εφαρμογής θα εξετάσει τον ρόλο των εθνικών οργανισμών στη στήριξη της εφαρμογής μέτρων ένταξης, μαζί με την πρόσθετη στήριξη που παρέχουν τα κέντρα πόρων SALTO-YOUTH (Υποστήριξη, Προηγμένη Μάθηση και Ευκαιρίες Κατάρτισης για τη Νεολαία), ιδίως το κέντρο πόρων SALTO για την ένταξη και την πολυμορφία, καθώς και βασικοί ενδιαφερόμενοι φορείς που εργάζονται με άτομα που προέρχονται από μειονεκτικά περιβάλλοντα ή με ειδικές ανάγκες. Με βάση τη μελέτη της EPRS, τις απαντήσεις στις έρευνες και τη συνάντηση των σκιωδών εισηγητών που διοργανώθηκε με τα ενδιαφερόμενα μέρη, στο πρώτο τμήμα της παρούσας έκθεσης θα συζητηθούν τα ακόλουθα σημεία:

- ο ορισμός των εκπαιδευομένων με λιγότερες ευκαιρίες και ειδικές ανάγκες·
- η στρατηγική προβολής που εφαρμόζεται από τους εθνικούς οργανισμούς και τα ενδιαφερόμενα μέρη, μαζί με τη στήριξη προβολής που παρέχεται από την Επιτροπή και το SALTO·
- οι επιτυχίες, ελλείψεις και τα εμπόδια που εντοπίστηκαν στην εφαρμογή των μέτρων ένταξης·
- ο ρόλος των υπευθύνων ένταξης.

2. Ορισμός των εκπαιδευομένων με λιγότερες ευκαιρίες και των εκπαιδευομένων με ειδικές ανάγκες

2.1. Ένας ευρύς ορισμός

Τόσο η μελέτη όσο και οι έρευνες χρησιμοποίησαν τον ίδιο ορισμό για τους συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες και με ειδικές ανάγκες, με βάση τη «Στρατηγική του Erasmus+ για την ένταξη και την πολυμορφία» που εφάρμοσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2014, με τις ακόλουθες κατηγορίες:

- Αναπηρία (δηλαδή συμμετέχοντες με ειδικές ανάγκες): νέοι με διανοητικές (πνευματικές, γνωστικές, μαθησιακές), σωματικές, αισθητηριακές ή άλλες αναπηρίες

κ.λπ.

- Προβλήματα υγείας: νέοι με χρόνια προβλήματα υγείας, σοβαρές ασθένειες ή ψυχιατρικές παθήσεις κ.λπ.
- Εκπαιδευτικές δυσκολίες: νέοι με μαθησιακές δυσκολίες, άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, άτομα με χαμηλότερα προσόντα, νέοι με χαμηλές σχολικές επιδόσεις κ.λπ.
- Πολιτισμικές διαφορές: μετανάστες, πρόσφυγες ή κατιόντες από οικογένειες μεταναστών ή προσφύγων, νέοι που ανήκουν σε εθνική ή εθνοτική μειονότητα, νέοι με δυσκολίες γλωσσικής προσαρμογής και πολιτισμικής ένταξης κ.λπ.
- Οικονομικά εμπόδια: νέοι με χαμηλό βιοτικό επίπεδο, χαμηλό εισόδημα, εξάρτηση από το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, νέοι σε μακροχρόνια ανεργία ή φτώχεια, νέοι που είναι άστεγοι, με χρέη ή με οικονομικά προβλήματα κ.λπ.
- Κοινωνικοί φραγμοί: νέοι που αντιμετωπίζουν διακρίσεις λόγω φύλου, ηλικίας, εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, σεξουαλικού προσανατολισμού, αναπηρίας κ.λπ., νέοι με περιορισμένες κοινωνικές δεξιότητες ή αντικοινωνικές ή υψηλού κινδύνου συμπεριφορές, νέοι σε επισφαλή κατάσταση, (πρώην) εγκληματίες, (πρώην) χρήστες ναρκωτικών ή αλκοολικοί, νέοι γονείς και/ή μονογονεϊκές οικογένειες, ορφανά κ.λπ.
- Γεωγραφικά εμπόδια: νέοι από απομακρυσμένες ή αγροτικές περιοχές, νέοι που ζουν σε μικρά νησιά ή σε απομακρυσμένες περιοχές, νέοι από προβληματικές αστικές περιοχές, νέοι από περιοχές με μικρότερη εξυπηρέτηση (περιορισμένες δημόσιες συγκοινωνίες, υποβαθμισμένες εγκαταστάσεις) κ.λπ.

Η μόνη διαφορά από τη μελέτη ήταν ότι τα ερωτηματολόγια χρησιμοποίησαν αυτές τις κατηγορίες για να εντοπίσουν όλους τους εκπαιδευόμενους και όχι μόνο τους νέους εκπαιδευόμενους.

Η μελέτη αποκαλύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος των εθνικών οργανισμών χρησιμοποίησαν τις προαναφερθείσες κατηγορίες, συμπεράσμα το οποίο υποστηρίζεται από τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου που εστάλη στους εθνικούς οργανισμούς τον Ιανουάριο του 2022. Ο ευρύς ορισμός και η ερμηνεία που αφορούν την ομάδα των εκπαιδευομένων με ειδικές ανάγκες ή με λιγότερες ευκαιρίες είναι επιθυμητή από τους περισσότερους εθνικούς οργανισμούς. Τα ενδιαφερόμενα μέρη έδωσαν σε γενικές γραμμές παρόμοιες απαντήσεις στην έρευνα.

2.2 Πρόσθετες παρατηρήσεις σχετικά με τους εκπαιδευόμενους με λιγότερες ευκαιρίες

Η μελέτη του ΕΚ εξετάζει πρόσθετα χαρακτηριστικά μειονεκτούντων εκπαιδευομένων, και συγκεκριμένα εκείνων που δεν διαθέτουν ψηφιακές δεξιότητες (44 % του ευρωπαϊκού πληθυσμού το 2020, ηλικίας 16-74 ετών), εκείνων που εγκατέλειψαν πρόωρα τα σχολεία (9,9 % του ευρωπαϊκού πληθυσμού το 2020, ηλικίας 18-24 ετών) και των ατόμων με χαμηλές δεξιότητες που προτιμούν βραχυπρόθεσμους στόχους.¹

Επιπλέον, η μελέτη ζήτησε να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στους ηλικιωμένους, στους

¹ Βλέπε https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_04_70/default/table?lang=en και https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_04_10/default/table?lang=en.

συμμετέχοντες με διανοητικές αναπηρίες και στους άνεργους που είναι ασθενείς.

2.3 Ομάδες εκπαιδευομένων με λιγότερες ευκαιρίες με τη μεγαλύτερη και τη μικρότερη εκπροσώπηση

Η έρευνα του 2022 αποκάλυψε ότι οι εθνικοί οργανισμοί που απάντησαν προσέγγισαν περισσότερο τους συμμετέχοντες με αναπηρίες, με εκπαιδευτικές δυσκολίες και οικονομικά εμπόδια, ενώ ταυτόχρονα προσεγγίζουν λιγότερο τους συμμετέχοντες με γεωγραφικά εμπόδια, προβλήματα υγείας και κοινωνικούς φραγμούς. Επιπλέον, το μεγαλύτερο μέρος των εθνικών οργανισμών ανέφερε ότι εργάζονταν περισσότερο με συμμετέχοντες με αναπηρία και οικονομικά εμπόδια, και λιγότερο με συμμετέχοντες με γεωγραφικά εμπόδια. Τα ενδιαφερόμενα μέρη ανέφεραν ότι συνεργάστηκαν επίσης περισσότερο με συμμετέχοντες που αντιμετώπιζαν οικονομικά εμπόδια, αλλά οι κοινωνικοί φραγμοί αποτελούν επίσης σημαντικό μέρος του έργου τους. Τα άτομα με προβλήματα υγείας εμφανίζονταν λιγότερο στις απαντήσεις που δόθηκαν.

2.4 Το ζήτημα της ταυτοποίησης

Αρκετοί εθνικοί οργανισμοί έθεσαν το ζήτημα της ταυτοποίησης. Σημείωσαν ορισμένες μη καταγεγραμμένες περιπτώσεις συμμετεχόντων με λιγότερες ευκαιρίες, οι οποίοι ενδέχεται να μην έχουν προσδιοριστεί ως τέτοιοι από τους δικαιούχους στις εκθέσεις τους. Ομοίως, ορισμένοι συμμετέχοντες ενδέχεται να μην θεωρούν ότι έχουν λιγότερες ευκαιρίες, ή όσοι έχουν λιγότερες ευκαιρίες μπορεί να μην πιστεύουν ότι το Erasmus+ είναι για αυτούς, γεγονός που σημαίνει ότι ορισμένες ομάδες αποκλείονται από το πρόγραμμα εκ των προτέρων από μόνες τους.

3. Προσέγγιση εκπαιδευομένων με λιγότερες ευκαιρίες και ειδικές ανάγκες

3.1 Προβολή

Οι εθνικοί οργανισμοί συνεργάζονται κυρίως με οργανώσεις, τοπικές ενώσεις και δομές που δραστηριοποιούνται σε τομείς συναφούς αντικειμένου με την ένταξη ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες, προκειμένου να στοχεύσουν δυνητικούς συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες. Η συνεργασία με τις οργανώσεις αυτές και τις τοπικές ενώσεις επηρεάζει θετικά την ικανότητα των εθνικών οργανισμών να διασφαλίζουν ότι το πρόγραμμα Erasmus+ γίνεται γνωστό σε όλους. Περαιτέρω μέθοδοι προβολής περιλαμβάνουν περιεχόμενο για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ιστότοπους, προσωπικές συναντήσεις, εκδηλώσεις, μαρτυρίες, προσωπικότητες πρότυπα, την πλατφόρμα Eurodesk και τους πρέσβεις της ηλεκτρονικής αδελφοποίησης. Θα πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι οι πόροι και οι δημοσιεύσεις που περιέχουν πληροφορίες σχετικά με την υποστήριξη ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες στις σχετικές γλώσσες ή μορφότυπους δεν χρησιμοποιούνται ευρέως. Ως στρατηγικές προβολής χρησιμοποιούνται επίσης η διοργάνωση στοχευμένων εκδηλώσεων για συγκεκριμένες ομάδες (με εξατομικευμένη υποστήριξη για την παρακολούθηση τέτοιων εκδηλώσεων), οι ομάδες εστίασης και οι συνεδριάσεις με τους συντονιστές των έργων.

Οι εθνικοί οργανισμοί δημιούργησαν ένα ευρύ ενημερωτικό υλικό για την προώθηση των προγραμμάτων Erasmus+ σε εκπαιδευόμενους με λιγότερες ευκαιρίες και ειδικές ανάγκες. Το υλικό αυτό περιλαμβάνει φυλλάδια, βίντεο, περιεχόμενο για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ιστορίες μαρτυριών που αφορούν έργα με νέους με λιγότερες ευκαιρίες, διάφορες δημοσιεύσεις για ποικίλες ομάδες-στόχους σχετικά με διαφορετικές πτυχές του

προγράμματος και δυνατότητες χρηματοδότησης, ενημερωτικά δελτία, φυλλάδια, άρθρα, διαδικτυακά σεμινάρια, διδακτικό υλικό, υλικό εργαστηρίων κ.λπ.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη συνεργάζονται στενά με ιδρύματα δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Για παράδειγμα, η συνεργασία με κοινοτικά κέντρα ήταν μια δημοφιλής απάντηση, και μεμονωμένα ενδιαφερόμενα μέρη ανέφεραν τη συνεργασία με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις οργανώσεις νέων. Αναφέρθηκαν επίσης στο ότι από συζητήσεις μπορεί να προκύψουν χρήσιμα στοιχεία για την ταυτοποίηση των ατόμων αυτών. Από την άλλη πλευρά, η συνεργασία με τα κέντρα ανέργων αναφέρθηκε λιγότερο συχνά απ' ό,τι άλλες επιλογές.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη τόνισαν ιδιαίτερα τη σημασία των προσωπικών συναντήσεων, της καθοδήγησης και των εργαστηρίων. Βασίζονται επίσης σε μεγάλο βαθμό σε στοχευμένες εκδηλώσεις και μαρτυρίες. Οι επισκέψεις και τα κέντρα παροχής συμβουλών ήταν μια δημοφιλής επιλογή για ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη. Όπως και για την περίπτωση των εθνικών οργανισμών, η χρήση πόρων όπως η βιβλιογραφία δεν ήταν τόσο δημοφιλής όσο άλλες επιλογές. Ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη ανέφεραν επίσης ότι προσφέρουν εξατομικευμένες πιλοτικές δοκιμασίες για κύκλους μαθημάτων.

3.2 Επικοινωνιακή υποστήριξη από την Επιτροπή και το SALTO

Το κέντρο πόρων SALTO για την ένταξη και την πολυμορφία της νεολαίας παρέχει διάφορα είδη στήριξης στους εθνικούς οργανισμούς, όπως προγράμματα κατάρτισης για την ένταξη, εργαλεία κατάρτισης και εργασίας στον τομέα της νεολαίας, πληροφορίες για την ένταξη και ευκαιρίες έργων, δημοσιεύσεις με πρακτικές πληροφορίες και φέρνει σε επαφή τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη διευκόλυνση των σχεδίων ένταξης.

Η Επιτροπή και το κέντρο πόρων SALTO υποστήριζαν επίσης τους εθνικούς οργανισμούς με διάφορες μορφές στις δραστηριότητες προβολής τους, μεταξύ άλλων με φυλλάδια, βίντεο, ένα «βιβλίο μαγειρικής» με «συνταγές για την ένταξη», το οποίο δημιούργησαν τα κέντρα πόρων SALTO, επίσης με podcast, με κατευθυντήριες γραμμές, τους οδηγούς Erasmus+ ή στοχευμένες δημοσιεύσεις. Ένας εθνικός οργανισμός εξέφρασε την ικανοποίησή του για τους μεταφρασμένους πόρους, τους οποίους έκρινε χρήσιμους. Ωστόσο, ένας άλλος παρατήρησε ότι δεν γνώριζαν για μεγάλο μέρος του διαθέσιμου υλικού.

Πρόσθετη στήριξη από την Επιτροπή και το SALTO για δραστηριότητες προβολής περιλάμβανε χειρίδια και οδηγούς, φόρουμ μεταξύ εθνικών οργανισμών και σεμινάρια. Αν και προσφέρθηκε κατάρτιση για δραστηριότητες προβολής, φαίνεται ότι οι περισσότεροι εθνικοί οργανισμοί δεν συμμετείχαν. Ωστόσο, τρεις εθνικοί οργανισμοί έκαναν αναφορά σε εκπαίδευση σχετικά με τις δράσεις κατάρτισης και συνεργασίας για στρατηγικές ένταξης.

Ένα από τα εργαλεία του κέντρου πόρων SALTO που προβάλλεται είναι η εργαλειοθήκη SALTO, η οποία προσφέρεται στους εθνικούς οργανισμούς ως ένα μέσο για ανταλλαγή χρήσιμων εργαλείων κατάρτισης και για να τους βοηθήσει να σχεδιάσουν εργαλεία κατάρτισης και εργασίας στον τομέα της νεολαίας για τη στήριξη των έργων ένταξης. Ωστόσο, η συμβολή των εθνικών οργανισμών σε αυτή την εργαλειοθήκη ήταν πολύ μικρή.

Πρέπει να επισημανθεί ότι το κέντρο πόρων SALTO για την ένταξη και την πολυμορφία και, κατά συνέπεια, η επικοινωνία που δημιούργησαν για τη στήριξη των εθνικών οργανισμών, σχεδιάστηκε μόνο για το τμήμα του προγράμματος που αφορά τη δράση για τη νεολαία.

Αρκετοί εθνικοί οργανισμοί που συμμετείχαν στην έρευνα ανέφεραν ότι προσβλέπουν σε ένα κέντρο πόρων SALTO για την ένταξη και την πολυμορφία που θα καλύπτει όλους τους τομείς και όλες τις ηλικίες.

3.3 Συνεργασία των εθνικών οργανισμών με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Το ογδόντα τοις εκατό των ερωτηθέντων στην έρευνα που εστάλη στον εθνικό οργανισμό απάντησαν ότι είχαν συνεργαστεί με τοπικές ενώσεις και άλλους φορείς της κοινωνίας των πολιτών κατά την περίοδο 2014-2020. Μεταξύ των 21 ερωτηθέντων, οι 10 είχαν καταρτίσει στρατηγική σε συνεργασία με τοπικές ενώσεις για να προσεγγίσουν άτομα με λιγότερες ευκαιρίες. Το ογδόντα τοις εκατό των ερωτηθέντων είχε επίσης έρθει σε επαφή με τοπικές ενώσεις, ενώ το εξήντα πέντε τοις εκατό δήλωσε ότι οι τοπικές ενώσεις είχαν έρθει σε επαφή με τον εθνικό οργανισμό.

Οι ΜΚΟ από ομάδες-στόχους, επαφές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλους εθνικούς οργανισμούς που ασχολούνται με τις ίδιες ομάδες-στόχους αποτελούν τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς με τους οποίους εργάζονται οι εθνικοί οργανισμοί, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας του 2022. Τα τμήματα νεολαίας πολιτικών κομμάτων, οι αθλητικές οργανώσεις, καθώς και τα γραφεία εύρεσης εργασίας επελέγησαν λιγότερο. Οι εθνικοί οργανισμοί προσέθεσαν και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη που δεν προτάθηκαν, όπως:

- ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω των γραφείων Erasmus+ που διαθέτουν·
- ειδικά σχολεία·
- οργανώσεις εμπειρογνομόνων, π.χ. σχετικά με τον εθελοντισμό για άτομα με αναπηρία ή στο πλαίσιο της εργασίας προσφύγων (στο πλαίσιο δύο σχεδίων συνεργασίας των εθνικών οργανισμών)·
- κεντρικές οργανώσεις για κοινωνική οργάνωση στον τομέα της νεολαίας·
- τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές αρμόδιες για τη σχολική εκπαίδευση·
- υπάλληλοι διεθνών σχέσεων και σύμβουλοι σπουδών στα ΑΕΙ·
- ένα κέντρο υποστήριξης για μαθητές με ειδικές ανάγκες.

3.4 Συνεργασία των ενδιαφερόμενων μερών με τους εθνικούς οργανισμούς

Επιβεβαιώνοντας τις προοπτικές των εθνικών οργανισμών, το 80 % των ενδιαφερόμενων μερών που απάντησαν στην έρευνα δήλωσαν ότι είχαν έρθει σε επαφή με τους εθνικούς οργανισμούς. Ωστόσο, η πλειονότητα έδωσε αρνητικές απαντήσεις όταν ερωτήθηκε αν είχε λάβει στήριξη από τον εθνικό οργανισμό για την προώθηση του Erasmus+: 5 στους 10 δήλωσαν όχι, ενώ 4 στους 10 δήλωσαν ναι, και ένας δεν απάντησε.

Όσον αφορά τα άτομα που έλαβαν στήριξη, κατά κανόνα έγιναν αποδέκτες μεγαλύτερης ανταλλαγής γνώσεων και εμπειρογνοσίας. Δύο ενδιαφερόμενα μέρη έλαβαν χρηματοδότηση/κατάρτιση. Σε καμία απάντηση δεν επελέγη η επιλογή επιπλέον προσωπικό. Αυτή ήταν μία από τις επικρίσεις που αναφέρθηκαν από τα ενδιαφερόμενα μέρη σε άλλα σημεία και, ως εκ τούτου, θα μπορούσε να αξιολογηθεί ως ένας τρόπος βελτίωσης.

Ενώ υπάρχουν σαφείς ενδείξεις για προσπάθειες δραστηριοτήτων προβολής, η μελέτη της EPRS συμπεριέλαβε στις συστάσεις της την ανάπτυξη ενός μέσου για την παρακολούθηση

της επιτυχίας της του στόχου προσέγγισης των εκπαιδευομένων με ειδικές ανάγκες και λιγότερες ευκαιρίες.

4. Αποτελέσματα: επιτυχίες, ελλείψεις και εμπόδια που εντοπίστηκαν

4.1 Αριθμός εκπαιδευομένων με λιγότερες ευκαιρίες ή εκπαιδευομένων με ειδικές ανάγκες

Όπως προαναφέρθηκε, ο αριθμός των συμμετεχόντων με λιγότερες ευκαιρίες ή με ειδικές ανάγκες δεν είναι γνωστός, καθώς δεν έχει καταγραφεί. Επομένως, όταν ερωτήθηκαν σχετικά με συγκεκριμένα δεδομένα, οι εθνικοί οργανισμοί που απάντησαν στην έρευνα που εστάλη τον Φεβρουάριο του 2022 επισήμαναν ότι οι απαντήσεις τους ήταν προσεγγιστικές. Ωστόσο, είναι σαφές ότι το ποσοστό των συμμετεχόντων διαφέρει πράγματι από χώρα σε χώρα και κυμαίνεται από 1 % έως περίπου 40 %.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη έδωσαν ευρύ φάσμα απαντήσεων, από 1200 και πλέον συμμετέχοντες που κατευθύνθηκαν προς το πρόγραμμα και 1300 και πλέον που συμμετέχουν απευθείας στο πρόγραμμα, από τον οργανισμό τους έως 50 συμμετέχοντες και 35 συμμετέχοντες. Αυτή η μεγάλη διαφορά αντικατοπτρίζει το μέγεθος και την ικανότητα των ενδιαφερόμενων μερών, αλλά καταδεικνύει επίσης το γεγονός ότι το πρόγραμμα θα μπορούσε να καλύψει αυτό το εύρος των αριθμών.

Όσον αφορά τις επιτυχίες, όταν ερωτήθηκε ο βαθμός στον οποίο η συμμετοχή στο Erasmus+ βοήθησε έναν εκπαιδευόμενο με λιγότερες ευκαιρίες να ενισχύσει τις ευκαιρίες μάθησης, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη έδωσαν θετικές απαντήσεις που κυμαίνονται από μέτριο έως πολύ μεγάλο βαθμό. Το γεγονός αυτό, μαζί με τον αριθμό των συμμετεχόντων από οργανώσεις ενδιαφερόμενων μερών, τονίζει ακόμη μία φορά τη θετική επίδραση του προγράμματος.

4.2 Δράσεις που υλοποιήθηκαν: επιτυχίες και αδυναμίες

Κατά την περίοδο 2014-2020, οι εθνικοί οργανισμοί ανέπτυξαν στρατηγικές για τη βελτίωση της ένταξης των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες. Οι εθνικοί οργανισμοί ήταν θετικοί όσον αφορά την αντίληψή τους για την επιτυχία των δράσεων που υλοποιήθηκαν. Αυτή η αντίληψη, αλλά και τα παραδείγματα δράσεων, αποδεικνύει ότι οι εθνικοί οργανισμοί έχουν υλοποιήσει επιτυχείς δράσεις ένταξης κατά την περίοδο 2014-2020. Ωστόσο, οι εθνικοί οργανισμοί αναφέρουν ότι οι ανεπαρκείς ανθρώπινοι και οικονομικοί πόροι ενδέχεται να παρεμποδίσουν την επιτυχία των δράσεων. Τόνισαν επίσης την ανάγκη για καλύτερη συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών οργανισμών για τη βελτίωση της ένταξης σε όλες τις δράσεις του Erasmus+, καθώς και για την καθιέρωση συνεχών ανταλλαγών μεταξύ της Επιτροπής, των εθνικών οργανισμών και των ενδιαφερόμενων μερών από σχετικούς τομείς/εμπειρογνώμονες σχετικά με τη συμπεριληπτικότητα του προγράμματος.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι οι εθνικοί οργανισμοί όχι μόνο αναπτύσσουν στρατηγικές προσέγγισης για την ένταξη των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες στο πρόγραμμα Erasmus+, αλλά εργάζονται και για την αύξηση του αριθμού των έργων χωρίς αποκλεισμούς που χρηματοδοτούνται από το Erasmus+. Πράγματι, στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ 2014-2020, συνιστώσα ένταξης περιλαμβανόταν σε 11 045 χρηματοδοτούμενα

έργα.²

Η μελέτη της EPRS ανέλυσε παράγοντες που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επιτυχή βελτίωση των δυνατοτήτων μάθησης για τα άτομα με λιγότερες ευκαιρίες. Οι παράγοντες αυτοί περιελάμβαναν το περιβάλλον, τον προσδιορισμό των ικανοτήτων μάθησης που προϋπήρχαν, την παρουσία καθοδηγητή που παρέχει εξατομικευμένη κατεύθυνση καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, τους μαθησιακούς στόχους όπως αυτοπροσδιορίζονται και την ικανότητα μεταφοράς των ικανοτήτων που αποκτήθηκαν στο προσωπικό τους πλαίσιο μετά την επιστροφή τους.

4.3. Εμπόδια στη συμμετοχή εκπαιδευομένων με λιγότερες ευκαιρίες και ατόμων με ειδικές ανάγκες:

Η μελέτη της EPRS εντόπισε ορισμένα εμπόδια, τα οποία απέτρεψαν τη συμμετοχή ορισμένων εκπαιδευομένων με λιγότερες ευκαιρίες και εκείνων με ειδικές ανάγκες. Σε αυτά περιλαμβάνονται γλωσσικά, οικονομικά, ψυχολογικά και διοικητικά εμπόδια, αλλά η έλλειψη εξοικείωσης με το πρόγραμμα αποτέλεσε επίσης ένα ζήτημα.

Τα διοικητικά εμπόδια αποτελούν επαναλαμβανόμενο θέμα που αναφέρεται τόσο από τους εθνικούς οργανισμούς όσο και από τα ενδιαφερόμενα μέρη, και ειδικότερα αυτό αφορά δυσκολίες με τα εργαλεία ΤΠ και τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων. Πρόκειται για εμπόδια που προσθέτουν ένα επιπλέον επίπεδο επιβαρύνσεων στην περίπτωση ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες που επιθυμούν να συμμετάσχουν. Υπάρχει η δυνατότητα να ξεπεραστούν με απλοποίηση των διαδικασιών και των πλατφορμών ή με δημιουργία εύκολης πρόσβασης σε ένα σύστημα υποστήριξης για συμμετέχοντες και ενώσεις.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη έκριναν ότι η σημαντικότερη αδυναμία προσέλκυσης περισσότερων εκπαιδευομένων με λιγότερες ευκαιρίες ήταν η έλλειψη προσωπικού. Πάνω από το 80 % όσων απάντησαν στην έρευνα του 2022 ανέφεραν αυτό το στοιχείο. Θεώρησαν επίσης ότι η έλλειψη χρηματοδότησης και ο διοικητικός φόρτος αποτελούν κρίσιμους παράγοντες. Όλοι αυτοί οι παράγοντες είναι αλληλένδετοι και πρέπει να εξεταστούν διεξοδικά.

5. Το έργο των υπευθύνων ένταξης

5.1. Ρόλος, αποστολή και φόρτος εργασίας, εμπόδια

Οι περισσότεροι εθνικοί οργανισμοί έχουν διορίσει έναν υπεύθυνο ένταξης ή μια ομάδα που ασχολείται με θέματα ένταξης, προκειμένου να εποπτεύουν τις προσπάθειες ένταξης και πολυμορφίας του εθνικού οργανισμού.

Ως εκ τούτου, η έρευνα του 2022 που εστάλη στους εθνικούς οργανισμούς απευθυνόταν κυρίως σε υπεύθυνους ένταξης ή σε μέλη του προσωπικού ένταξης. Από τους 26 ερωτηθέντες, οι 22 ανέφεραν ότι ήταν υπεύθυνοι ένταξης. Άλλοι ερωτηθέντες ήταν ένας συντονιστής δραστηριοτήτων κατάρτισης και συνεργασίας, ένας ειδικός στη νεανική κινητικότητα, ένας προϊστάμενος ομάδας και ένας υπάλληλος ασκών καθήκοντα υπεύθυνου οριζόντιων ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων.

Ο υπεύθυνος ένταξης διαχειρίζεται διάφορα καθήκοντα, συμπεριλαμβανομένης της

² Βλέπε https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en.

προώθησης μέτρων ένταξης στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ και του προσδιορισμού των ομάδων-στόχων. Όταν ερωτήθηκαν ποιες αποστολές επιτηρούν οι υπεύθυνοι ένταξης, οι εθνικοί οργανισμοί επέλεξαν συχνότερα τις ακόλουθες επιλογές:

- διατήρηση της ευαισθητοποίησης όσον αφορά την ένταξη ως μια προτεραιότητα για τον εθνικό οργανισμό·
- σεμινάριο κατάρτισης για τους φορείς·
- συλλογή δεδομένων για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή·
- δικτύωση με υπεύθυνους ένταξης από άλλους εθνικούς οργανισμούς.

Ο αριθμός των υπεύθυνων ένταξης ανά εθνικό οργανισμό διέφερε μεταξύ των χωρών που συμμετείχαν, αλλά, κατά τη διάρκεια του προγράμματος Erasmus+ 2014-2020, κυμαινόταν μεταξύ μηδέν και πέντε. Σύμφωνα με τους εθνικούς οργανισμούς, δεν υπήρχαν αρκετοί υπεύθυνοι ένταξης για τον υφιστάμενο φόρτο εργασίας. Επιπλέον, οι υπάλληλοι ένταξης συχνά κάλυπταν άλλους ρόλους, όπως, μεταξύ άλλων: υπεύθυνοι έργου, διαχειριστές προγραμμάτων, προσωπικό παρακολούθησης. Οι εθνικοί οργανισμοί παρατήρησαν ότι τα καθήκοντα ένταξης κατανεμήθηκαν συχνά μεταξύ της ομάδας διοίκησης.

Η έλλειψη χρόνου για την υλοποίηση δράσεων ένταξης είτε λόγω έλλειψης προσωπικού είτε λόγω του αριθμού των απαιτούμενων διαδικασιών αναφέρθηκε συχνά ως ένα από τα κύρια ζητήματα. Συχνά, το προσωπικό που ασχολείται με θέματα ένταξης και διαφορετικότητας διαχειριζόταν και άλλα καθήκοντα που κρίθηκαν πιο πιεστικά, αφήνοντας λίγο χρόνο για εργασία στην ανάπτυξη δράσεων ένταξης. Οι εθνικοί οργανισμοί συνέστησαν να απασχολείται τουλάχιστον ένα άτομο εξ ολοκλήρου με καθήκοντα εφαρμογής μέτρων ένταξης.

5.2. Υποστήριξη από την Επιτροπή και το SALTO

Το κέντρο πόρων για την ένταξη και την πολυμορφία της νεολαίας SALTO έδωσε την ευκαιρία στους υπεύθυνους ένταξης να συμμετάσχουν σε επιμορφωτικά σεμινάρια, σεμινάρια ή ομάδες υποστήριξης συναδέλφων. Οι ομάδες υποστήριξης από συναδέλφους φαίνεται ότι ήταν το είδος υποστήριξης το οποίο επεδίωκαν περισσότερο οι υπεύθυνοι ένταξης. Κατά κανόνα, οργανώθηκαν ως ημέρες εργασίας αφιερωμένες στην υποστήριξη ομοτίμων σχετικά με ένα συγκεκριμένο ζήτημα ένταξης, με στόχο τον από κοινού προβληματισμό σχετικά με τις κοινές προκλήσεις και την εξεύρεση κοινών λύσεων. Όσον αφορά τα σεμινάρια κατάρτισης, άλλα αφορούσαν ειδικά έναν τομέα, όπως η κατάρτιση για δραστηριότητες προβολής, άλλα την υλοποίηση δράσεων ένταξης, τη στήριξη των υπευθύνων έργων ή την ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών.

Παρασχέθηκε κατάρτιση σε διάφορες μορφές, συμπεριλαμβανομένων εργαστηρίων, φόρουμ, διασκέψεων και σεμιναρίων.

Ωστόσο, η κατάρτιση κάλυπτε μόνο τον τομέα της νεολαίας, περιορίζοντας έτσι τον αριθμό των εθνικών οργανισμών και του προσωπικού ένταξης που μπορούσαν να συμμετάσχουν.

6. Συμπεράσματα

Συνολικά, μπορούμε να πούμε ότι, ενώ τα θέματα ένταξης απέκτησαν συνολική σημασία στο πρόγραμμα Erasmus+ 2014-2020 και αντιμετωπίστηκαν με πιο ολοκληρωμένο και

στοχευμένο τρόπο από ό,τι στα προηγούμενα προγράμματα, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές προκλήσεις και ελλείψεις. Αυτό επιβεβαιώνει την ανάγκη να αντληθούν διδάγματα και να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στα μέτρα και τις δράσεις ένταξης στη νέα έκδοση του προγράμματος Erasmus+ 2021-2027, στη νομική βάση του οποίου η προώθηση της «ενσωμάτωσης» προσδιορίζεται σαφώς ως ένας από τους βασικούς στόχους του προγράμματος.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εφαρμογή μέτρων ένταξης στο πλαίσιο του Erasmus+ 2014-2020 (2021/2009(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα άρθρα 6, 10, 165 και 166 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος Erasmus+: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό και για την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 1719/2006/ΕΚ, αριθ. 1720/2006/ΕΚ και αριθ. 1298/2008/ΕΚ¹,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2021/817 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ης Μαΐου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος «Erasmus+»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013²,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής της 31ης Ιανουαρίου 2018 για την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος Erasmus+ (2014-2020) (COM(2018)0050),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 14ης Νοεμβρίου 2017, σχετικά με την ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και του πολιτισμού – Η συμβολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη σύνοδο των ηγετών στο Γκέτεμποργκ, 17 Νοεμβρίου 2017 (COM(2017)0673),
- έχοντας υπόψη τη διοργανική διακήρυξη για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων³,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 12ης Νοεμβρίου 2020 με τίτλο «Ένωση ισότητας: στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2020-2025» (COM(2020)0698), η οποία βασίζεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 2016 για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 18ης Σεπτεμβρίου 2020, με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025», (COM(2020)0565) το οποίο επιδιώκει την επικαιροποίηση της οδηγίας 2000/43/ΕΕ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής⁴ (οδηγία περί φυλετικής ισότητας),

¹ ΕΕ L 347 της 20.2.2013, σ. 50.

² ΕΕ L 189 της 28.5.2021, σ. 1.

³ ΕΕ C 428 της 13.12.2017, σ. 10.

⁴ ΕΕ L 180 της 19.7.2000, σ. 22.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 15ης Σεπτεμβρίου 2020, σχετικά με αποτελεσματικά μέτρα προκειμένου τα προγράμματα Erasmus+, Δημιουργική Ευρώπη και Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης να αποκτήσουν οικολογικό προσανατολισμό⁵,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του, καθώς και το άρθρο 1 παράγραφος 1 εδάφιο ε) αυτού, καθώς και το Παράρτημα 3 της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων της 12ης Δεκεμβρίου 2002 σχετικά με τη διαδικασία έγκρισης για τη σύνταξη εκθέσεων πρωτοβουλίας,
 - έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Αναφορών,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας (A9-0158/2022),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κινητικότητα αποτελεί εξαιρετικά σημαντικό μέρος της ψηφιακής και της διά ζώσης μάθησης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η παροχή ίσων και συμπεριληπτικών ευκαιριών για όλους είναι και πρέπει να εξακολουθήσει να είναι εγγενής στις θεμελιώδεις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και λαμβάνοντας υπόψη ότι τα άτομα από όλα τα περιβάλλοντα και τα κοινωνικά στρώματα πρέπει να μπορούν να επωφελούνται πλήρως και ισότιμα από το Erasmus+· επισημαίνει ότι το Erasmus+ δεν ωφελεί μόνο τους συμμετέχοντες αλλά και ολόκληρες κοινότητες και κοινωνίες και πληροί τις φιλοδοξίες του Στόχου Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών αριθ.4· σημειώνει ότι αυτό οδηγεί σε πιο δημοκρατικές, ισχυρότερες και πιο συνεκτικές και ανθεκτικές κοινωνίες·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός Erasmus+ 2014-2020 δίνει έμφαση στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και στη συμμετοχή των ατόμων με ειδικές ανάγκες ή με λιγότερες ευκαιρίες, όπως ορίζεται στη στρατηγική «Erasmus+ για την ένταξη και την πολυμορφία», η οποία περιλαμβάνει άτομα με αναπηρία, προβλήματα υγείας, εκπαιδευτικές δυσκολίες, πολιτισμικές διαφορές και οικονομικούς, γεωγραφικούς και κοινωνικούς φραγμούς· υπογραμμίζει ότι το τρέχον πρόγραμμα Erasmus+ (2021-2027) συμβαδίζει επίσης με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πανδημία COVID-19 είχε σοβαρό αντίκτυπο στον τομέα της εκπαίδευσης στο σύνολό του, επιδεινώνοντας περαιτέρω τις υφιστάμενες ανισότητες όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση και τονίζοντας την ανάγκη να διατηρηθούν τα μέτρα ένταξης στο Erasmus+ και να γίνουν οι απαραίτητες βελτιώσεις·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν έχει θεσπιστεί εναρμονισμένη και υποχρεωτική στρατηγική ένταξης σε ευρωπαϊκό επίπεδο για το πρόγραμμα Erasmus+ για την περίοδο 2014-3030, μια έλλειψη που περιόρισε τον αντίκτυπο των μέτρων ένταξης στο πρόγραμμα·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η φυσική κινητικότητα επιτρέπει την εμπάπτιση και τη βέλτιστη αλληλεπίδραση με άλλους πολιτισμούς, και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εικονικές ανταλλαγές και η μάθηση αποτελούν πολύτιμο συμπλήρωμα της φυσικής κινητικότητας, αλλά δεν παρέχουν την ίδια ποιότητα και ωφέλεια της εμπειρίας·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πανδημία επιτάχυνε την ψηφιακή μετάβαση και ανέδειξε τη σημασία των καλών ψηφιακών δεξιοτήτων· υπογραμμίζει το γεγονός ότι το Erasmus+

⁵ EE C 385 της 22.9.2021, σ. 2.

μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην αναβάθμιση των ψηφιακών δεξιοτήτων και την επανειδίκευση·

- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εμπειρία της κινητικότητας που προσφέρει το Erasmus+ μπορεί να αποτελέσει μετασηματιστική εμπειρία για τους συμμετέχοντες και μπορεί να επηρεάσει θετικά τις επικοινωνιακές δεξιότητες, την αυτοπεποίθηση, τον ανοικτό χαρακτήρα, την κριτική σκέψη, την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη, την απασχολησιμότητα, την ευημερία τους, και την κατανόησή τους για τα οφέλη μιας ενωμένης Ευρώπης, παρέχοντας συμπεριληπτικές ευκαιρίες μάθησης που εμπλουτίζουν τη ζωή τους και τους επιτρέπουν να βιώσουν τη γλωσσική και πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης, αποκτώντας παράλληλα διά βίου γνώση·
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος Erasmus+ 2014-2020 που δημοσίευσε η Επιτροπή το 2018 υπογράμμισε την ανάγκη προσέγγισης περισσότερων ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες και μικρότερων οργανισμών σε όλες τις περιφέρειες·
1. σημειώνει με ικανοποίηση τη συνολική θετική αντίληψη όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο αναπτύχθηκαν τα μέτρα ένταξης κατά την περίοδο προγραμματισμού Erasmus+ 2014-2020·
 2. υπογραμμίζει ότι το Erasmus+ θα πρέπει να υποστηρίζει τα σχέδια διεθνοποίησης των ενδιαφερομένων και των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, τα οποία συνεισφέρουν στην άρση των σωματικών, ψυχολογικών, κοινωνικών, κοινωνικοοικονομικών, γλωσσικών, ψηφιακών και άλλων εμποδίων στη μαθησιακή κινητικότητα, προσφέροντας σαφείς και λεπτομερείς πληροφορίες και ποιοτική υποστήριξη στους συμμετέχοντες από υποεκπροσωπούμενες ομάδες και σε όσους έχουν ειδικές ανάγκες·
 3. τονίζει την καίρια ανάγκη για προσαρμοσμένη χρηματοδότηση και επιχορηγήσεις, όπως προχρηματοδότηση, συμπληρωματικές επιχορηγήσεις, προκαταβολικές πληρωμές και κατ' αποκοπή ποσά, προκειμένου να αυξηθεί η συμμετοχή ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες ή από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, δεδομένου ότι οι οικονομικοί φραγμοί εξακολουθούν να αποτελούν ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια στο πρόγραμμα Erasmus+· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη εφαρμογής ευέλικτων κανόνων για την παροχή επαρκούς χρηματικού ποσού για την κάλυψη των αναγκών τους, ιδίως του κόστους διαβίωσής τους·
 4. καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει περαιτέρω τα εργαλεία χρηματοδότησης του Erasmus+ και να δημιουργήσει συνέργειες με άλλα προγράμματα·
 5. τονίζει ότι το ποσό των χρημάτων που δίνεται μέσω των υποτροφιών κινητικότητας εξακολουθεί να είναι ανεπαρκές σε ορισμένες περιπτώσεις, και μπορεί να αποτελέσει λόγο κοινωνικού αποκλεισμού για τους σπουδαστές και τις οικογένειες που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα της κινητικότητας· ζητεί να αυξηθεί ο προϋπολογισμός του 2023 για την πλήρη εφαρμογή των μέτρων ένταξης στο Erasmus+ και στο Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης·
 6. παροτρύνει την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα υφιστάμενα ψηφιακά εργαλεία λειτουργούν σωστά και στην πλήρη τους έκταση και να αντιμετωπίσει χωρίς καθυστέρηση τα σοβαρά, επίμονα ζητήματα που σχετίζονται με τα εργαλεία ΤΠ του

Erasmus+, τα οποία παρεμποδίζουν σημαντικά όχι μόνο τη συμμετοχή μικρότερων οργανισμών, των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες, των γηραιότερων συμμετεχόντων και του προσωπικού που βοηθά με τα διοικητικά έγγραφα, αλλά και τη συμμετοχή κάθε είδους δικαιούχων· καλεί την Επιτροπή να καταστήσει τη διαδικασία για τα νεοεισαχθέντα εργαλεία ΤΠ ευκολότερη και προσβάσιμη σε όλες τις ομάδες και να τα δοκιμάσει σε αρκετά μεγάλη κλίμακα πριν από την εφαρμογή τους·

7. σημειώνει ότι οι διοικητικοί φραγμοί εμποδίζουν πολλούς δυνητικούς εκπαιδευόμενους από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα· παροτρύνει την Επιτροπή να μειώσει τη γραφειοκρατία και να απλουστεύσει τις διαδικασίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, με στόχο τον εξορθολογισμό της διαδικασίας και τη διευκόλυνση της κατανόησης και της προσβασιμότητας· υπογραμμίζει ότι ο διοικητικός φόρτος αποτελεί φραγμό για την πρόσβαση σε όλους και επηρεάζει περισσότερο όσους έχουν λιγότερες ευκαιρίες ή ειδικές ανάγκες· τονίζει ότι είναι σημαντικό οι διαδικασίες υποβολής αιτήσεων να παρέχονται σε όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες·
8. επαινεί τον ρόλο των εκπαιδευτικών, των νέων και των κοινωνικών λειτουργών, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των ενώσεων και του εκπαιδευτικού προσωπικού ως κινητήριων δυνάμεων για τα ιδρύματα που συμμετέχουν στην ευαισθητοποίηση σχετικά με το πρόγραμμα, μέσω της ενημέρωσης και της υποστήριξης των μελλοντικών εκπαιδευομένων και του εντοπισμού ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες· σημειώνει ότι χωρίς αυτούς, οι περισσότεροι συμμετέχοντες, ιδίως αυτοί με λιγότερες ευκαιρίες δεν θα μπορούσαν να συμμετάσχουν· καλεί την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους εθνικούς οργανισμούς να εκτιμήσουν και να αναγνωρίσουν το έργο τους, που συχνά προσφέρεται εθελοντικά, να τους στηρίξουν διευκολύνοντας τη δική τους κινητικότητα και να τους παράσχουν επαρκή χρηματοδότηση και υποστήριξη, συνοδεύοντας παράλληλα τους συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες και παρέχοντάς τους ειδική κατάρτιση προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους· επισημαίνει τη σημασία της επικαιροποίησης διαφόρων εργαλείων που χρησιμοποιούν για τον εντοπισμό πιθανών συμμετεχόντων και για την καλύτερη προσαρμογή της εμπειρίας του Erasmus+, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες κάθε μεμονωμένου συμμετέχοντος·
9. τονίζει τη σημασία της παροχής κατάλληλης κατάρτισης και στήριξης στους εκπαιδευτές για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων και των ευκαιριών, και την προώθηση της ανταλλαγής ορθών πρακτικών στον τομέα·
10. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τους εθνικούς οργανισμούς να διευκολύνουν περισσότερα εκπαιδευτικά σεμινάρια για το προσωπικό του Erasmus+ για την υλοποίηση έργων, την ανάπτυξη μεθόδων χωρίς αποκλεισμούς και τη διερεύνηση νέων τρόπων προσέγγισης των μελλοντικών δικαιούχων του προγράμματος·
11. τονίζει ότι είναι αναγκαίο η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οι εθνικοί οργανισμοί να παρέχουν καλύτερη στήριξη στις οργανώσεις βάσης σε όλες τις περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων με πρωτοβουλία κοινοτήτων και των μικρότερων οργανώσεων, ιδίως στις εξόχως απόκεντρες, στις νησιωτικές και στις απομακρυσμένες, στις ορεινές και στις αγροτικές περιοχές και τις λιγότερο προσπελάσιμες περιοχές, και να διασφαλίζουν τη δίκαιη κατανομή των πόρων και των έργων σε κάθε κράτος μέλος·

12. τονίζει τη σημασία της παροχής επαρκούς οικονομικής και υλικής στήριξης στο προσωπικό, επιπλέον της περαιτέρω κατάρτισης και επιπρόσθετης εμπειρογνομοσύνης του, ώστε να μπορεί να συνεργάζεται με τους συμμετέχοντες και τους δικαιούχους, βελτιώνοντας την πρόσβαση και προωθώντας την επιτυχία και τον αντίκτυπο των έργων, διασφαλίζοντας παράλληλα την ομαλή λειτουργία της κινητικότητας και των έργων· επισημαίνει ότι οι εθνικοί οργανισμοί στα κράτη μέλη μπορούν να παράσχουν σημαντική βοήθεια εντοπίζοντας τις ανάγκες των οργανώσεων και των ιδρυμάτων στο θέμα αυτό, και παρέχοντας την αναγκαία στήριξη·
13. επισημαίνει τον θετικό αντίκτυπο της βραχυπρόθεσμης κινητικότητας των μαθητών στην υπέρβαση των ψυχικών και ψυχοκοινωνικών φραγμών, και ζητεί από την Επιτροπή και τους εθνικούς οργανισμούς να προωθήσουν σχέδια κινητικότητας που απευθύνονται σε παιδιά και εφήβους·
14. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διοργανώσουν στοχευμένες ενημερωτικές εκστρατείες, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου, για την αύξηση της ευαισθητοποίησης και της προβολής μεταξύ των πολιτών σχετικά με τα οφέλη του Erasmus+ μέσω της συνεργασίας με τα μέσα ενημέρωσης και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σε δημόσιους χώρους μάθησης, όπως βιβλιοθήκες, σχολεία και πανεπιστήμια·
15. ζητεί από όλους τους εθνικούς οργανισμούς να διορίσουν ειδικούς υπαλλήλους για την ένταξη και την πολυμορφία, προκειμένου να προσεγγίσουν άμεσα μαθητές με ειδικές ανάγκες και/ή λιγότερες ευκαιρίες· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, τους οργανισμούς που επελέγησαν για την υλοποίηση των δράσεων του Erasmus+ να ορίσουν ειδικά πρόσωπα επικοινωνίας για άτομα με λιγότερες ευκαιρίες, και υπενθυμίζει ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες υποστήριξης για άτομα με ειδικές ανάγκες πρέπει να είναι σαφείς, επικαιροποιημένες, πλήρεις και εύκολα προσβάσιμες·
16. καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει τις κατευθυντήριες γραμμές για τις εθνικές πολιτικές που θα επιτρέψουν την καλύτερη συμμετοχή των εκπαιδευομένων που αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας, πολιτισμικές διαφορές και οικονομικά, γεωγραφικά και κοινωνικά εμπόδια και να εξετάσει ενδελεχώς και να συντάξει αναφορές για την εφαρμογή τους·
17. υποστηρίζει όλες τις πρωτοβουλίες της ΕΕ που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της κινητικότητας των σπουδαστών, όπως η εφαρμογή Erasmus+ για κινητά τηλέφωνα, το «Erasmus χωρίς χαρτί» και η ευρωπαϊκή φοιτητική ταυτότητα· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει τη δυνατότητα στενότερου συνδυασμού του Erasmus+ με άλλα προγράμματα και να προωθήσει τη διατομεακή συνεργασία, συμπεριλαμβανομένου του Interrail, προκειμένου να ενισχυθεί η ένταξη και η ισότητα που θα βελτιώσουν την πρόσβαση σε καλύτερες και πιο οικολογικές επιλογές κινητικότητας, ιδίως για όσους διαθέτουν λιγότερες ευκαιρίες· καλεί επίσης την Επιτροπή να καταστήσει την πρωτοβουλία DiscoverEU πιο συμπεριληπτική, επιτρέποντας τη συμμετοχή περισσότερων ατόμων·
18. τονίζει ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις γλωσσικές ικανότητες, ιδίως για τους συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες· ζητεί, ως εκ τούτου, στοχευμένη και προσαρμοσμένη για κάθε ομάδα στήριξη για την εκμάθηση γλωσσών, στο πλαίσιο της προετοιμασίας της κινητικότητας, και επιμένει ότι η υποστήριξη αυτή δεν θα πρέπει να περιορίζεται σε διαδικτυακά μαθήματα·

19. αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο της Υποστήριξης για Ευκαιρίες Προηγμένης Μάθησης και Κατάρτισης (SALTO) για την ένταξη και την πολυμορφία για την εφαρμογή μέτρων ένταξης για το σκέλος Erasmus+ Νεολαία, και σημειώνει ότι η επέκταση των στρατηγικών ένταξης στο σκέλος «Εκπαίδευση και κατάρτιση» κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού θα πρέπει να παρακολουθείται στενά, καθώς οι ομάδες-στόχοι είναι διαφορετικές· τονίζει την ανάγκη στενότερης συνεργασίας των εθνικών οργανισμών με τα γραφεία εύρεσης εργασίας και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων, για τη διευκόλυνση της ένταξης των ενηλίκων εκπαιδευόμενων στο πρόγραμμα Erasmus+ 2021-2027·
20. εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη αξιόπιστων δεδομένων — τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών — σχετικά με τη συμμετοχή των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες στο πρόγραμμα Erasmus+, καθώς τα δεδομένα αυτά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τον προσδιορισμό των ομάδων στις οποίες θα πρέπει να στοχεύουν τα μέτρα ένταξης· υπογραμμίζει την ανάγκη ανάπτυξης συστημάτων αξιολόγησης για την απόκτηση σαφών στατιστικών στοιχείων και την κατάλληλη εκτίμηση περαιτέρω προβληματικών ζητημάτων, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα εργαλείο διαχείρισης και καθοδήγησης για τα μέτρα ένταξης, με τη χρήση μεθόδων που σέβονται πλήρως την ιδιωτική ζωή και τους κανονισμούς για την προστασία των δεδομένων και δεν προσθέτουν περιττό διοικητικό φόρτο για τους οργανισμούς και τους συμμετέχοντες· επαναβεβαιώνει την ανάγκη για μεγαλύτερη ανάπτυξη ικανοτήτων του προσωπικού όσον αφορά τους δείκτες και τα συστήματα παρακολούθησης για την ένταξη·
21. τονίζει τη σημασία της χρηματοδότησης περισσότερων ερευνών και μελετών σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την ένταξη στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, προκειμένου να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος των μέτρων που λαμβάνουν οι εθνικοί οργανισμοί και τα ενδιαφερόμενα μέρη στη συμμετοχή οργανώσεων και ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες· τονίζει τη σημασία της τήρησης εκτενών αρχείων και στατιστικών που θα πρέπει να χρησιμεύουν ως βάση διαβούλευσης για μελλοντικά προγράμματα·
22. ζητεί να ληφθούν υπόψη οι ειδικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρία προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, προσφέροντάς τους υβριδική κινητικότητα στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την περίοδο κινητικότητας, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να συνοδεύονται και παρέχοντάς τους κατάλληλη και προσβάσιμη στέγαση και εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης με βάση τις ανάγκες τους· τονίζει την ανάγκη να συλλεχθούν οι παρατηρήσεις τους μετά από την περίοδο κινητικότητας, προκειμένου να βελτιωθεί η συμμετοχή των μελλοντικών δικαιούχων· υπογραμμίζει την ανάγκη για ειδική στήριξη, καθοδήγηση και εργαλεία που θα επιτρέπουν σε άτομα με αναπηρίες να εγγράφονται και να συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+· υπενθυμίζει ότι οι συνοδοί θα πρέπει επίσης να έχουν πρόσβαση σε κονδύλια και επιχορηγήσεις προκειμένου να συμμετέχουν στο πρόγραμμα κινητικότητας·
23. τονίζει τη σημασία του προγράμματος Erasmus+ για την προώθηση των αξιών της ανεκτικότητας και της πολυμορφίας· καλεί την Επιτροπή να δημιουργήσει συνέργειες μεταξύ του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού και του Erasmus+, προκειμένου να αντιμετωπιστούν συγκεκριμένες ανάγκες και να καταπολεμηθεί ο ρατσισμός σε όλες του τις μορφές·

24. εκφράζει την ικανοποίησή του για την ανάπτυξη έργων Erasmus+ που σχετίζονται και επικεντρώνονται στη βελτίωση της ισότητας των φύλων και την ένταξη των γυναικών σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης, ιδίως στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής, των τεχνών και των μαθηματικών (STEAM), και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να προβάλλουν την ισότητα των φύλων στις πολιτικές και τις δράσεις τους·
25. χαιρετίζει τα έργα που προωθούν και αυξάνουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σεξουαλική πολυμορφία και ενθαρρύνουν τον σεβασμό των ΛΟΑΤΚΙ+, και καλεί την Επιτροπή να δημιουργήσει πραγματικούς δεσμούς μεταξύ της στρατηγικής της ΕΕ για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ και του προγράμματος Erasmus+·
26. τονίζει την ανάγκη για στοχευμένες λύσεις και μια προσέγγιση με βάση τις ανάγκες όσον αφορά τις ευκαιρίες κινητικότητας που σχετίζονται με τη μάθηση για άτομα από περιθωριοποιημένες ομάδες, προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα και να διασφαλιστεί ότι λαμβάνουν επαρκή στήριξη, έχοντας κατά νου ότι οι οικονομικοί και θεσμικοί φραγμοί παραμένουν ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια για τη συμμετοχή τους·
27. ζητεί η Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι όλες οι σχετικές πληροφορίες με το Erasmus+ είναι προσβάσιμες στα άτομα με αναπηρία, ιδίως μέσω προσαρμοσμένων, επιγραμμικών εργαλείων, σε όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες, που άρουν τους φραγμούς· υπενθυμίζει ότι οι διαδικασίες σχεδιασμού και αξιολόγησης θα πρέπει να είναι απαλλαγμένες από φραγμούς· εκφράζει την ικανοποίησή του για την καθιέρωση «Ημερών Erasmus» και τονίζει τη σημασία του ρόλου των πρώην συμμετεχόντων στο Erasmus+ και των δικτύων αποφοίτων στην προώθηση του προγράμματος στο ευρύτερο κοινό και στη λειτουργία του ως δυναμικής μονοαπευθυντικής θυρίδας για όλους τους μελλοντικούς εκπαιδευόμενους·
28. ζητεί από τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν τις υφιστάμενες πολιτικές και να εγκρίνουν στοχευμένα προγράμματα και δράσεις για εκπαιδευόμενους με λιγότερες ευκαιρίες και ειδικές ανάγκες, από όλες τις ηλικιακές ομάδες, και όλα τα περιβάλλοντα, προκειμένου να αυξηθεί η συμμετοχή στο Erasmus+, ιδίως όσον αφορά την κινητικότητα, και να προωθηθούν οι ανταλλαγές ορθών πρακτικών στον τομέα αυτό· σημειώνει τον καίριο ρόλο των εθνικών οργανισμών και των εθελοντικών οργανώσεων στη διευκόλυνση αυτής της διαδικασίας·
29. υπογραμμίζει τον θετικό αντίκτυπο του προγράμματος Erasmus+ της ΕΕ σε τρίτες χώρες ως παράγοντα της διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και στην ενίσχυση της προβολής της ΕΕ· τονίζει την ανάγκη για καλύτερες εταιρικές σχέσεις και αυξημένη συμπεριληπτικότητα των έργων του Erasmus+ σε συνδεδεμένες χώρες και άλλες επιλέξιμες χώρες, ιδίως στα Δυτικά Βαλκάνια και την ανατολική και νότια γειτονία της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να διευκολύνει τη διεθνή διαβούλευση (τόσο σε ψηφιακή όσο και σε προσωπική βάση) μεταξύ των εθνικών οργανισμών στα κράτη μέλη και στις συμμετέχουσες χώρες για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών· σημειώνει ότι αυτό θα ενισχύσει περαιτέρω τη συνεργασία τους και θα τους επιτρέψει να εφαρμόσουν νέες λύσεις, ιδέες και διδάγματα που αντλήθηκαν επιτόπου, ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα Erasmus+·

30. τονίζει την ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη ευελιξία στο πρόγραμμα Erasmus+ σε περίπτωση κρίσης, όπως διαπιστώθηκε από την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία· εκφράζει την ικανοποίησή του για τα μέτρα που ανακοίνωσε η Επιτροπή, τα οποία επιτρέπουν στους Ουκρανούς φοιτητές και το εκπαιδευτικό προσωπικό που πλήττονται από τον πόλεμο να συνεχίσουν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους δραστηριότητες στην Ουκρανία και σε οποιοδήποτε κράτος μέλος· ζητεί να δοθεί μεγαλύτερη βοήθεια στους Ουκρανούς φοιτητές και να παρασχεθεί πρόσθετη στήριξη για τη στήριξη των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της ακαδημαϊκής κοινότητας της Ουκρανίας·
31. εκφράζει τη λύπη του για την απόφαση της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου να μην συμμετάσχει στο Erasmus+ για την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού μετά την έξοδό του από την Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που συνιστά απώλεια ευκαιριών για τους νέους τόσο στην ΕΕ όσο και στο ΗΒ·
32. τονίζει τη σημασία της προώθησης της κινητικότητας των σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK), για την προσέγγιση των νέων από όλα τα κοινωνικά στρώματα, και σημειώνει με ικανοποίηση τις αυξημένες ευκαιρίες για τη μακροπρόθεσμη κινητικότητά τους οι οποίες δημιουργήθηκαν κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020·
33. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν το ευρωπαϊκό έτος Νεολαίας και τις σχετικές εκδηλώσεις για την αποτελεσματική προώθηση των ευκαιριών που προσφέρει το πρόγραμμα Erasmus+, ιδίως για όσους έχουν λιγότερες ευκαιρίες και για όσους προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το ευρωπαϊκό έτος Νεολαίας θα έχει ουσιαστικό αντίκτυπο, ιδίως όσον αφορά τις συνθήκες διαβίωσης, τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες και τη δημοκρατική συμμετοχή των νέων· εκφράζει την αποδοκιμασία του για το γεγονός ότι ο χαμηλός προϋπολογισμός που διατέθηκε στο ευρωπαϊκό έτος Νεολαίας δεν επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών της πρωτοβουλίας·
34. υπενθυμίζει την ύψιστη σημασία της διασφάλισης της αυτόματης αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και των περιόδων μάθησης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης ως συμπληρωματικό εργαλείο για την πλήρη αποτελεσματικότητα των μέτρων ένταξης στο πλαίσιο του Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης·
35. εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόσφατη έγκριση από την Επιτροπή του πλαισίου μέτρων για την περίοδο 2021-2027 που αποσκοπούν στην αύξηση της πολυμορφίας και της ένταξης στα τρέχοντα προγράμματα Erasmus+ και Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, και ζητεί από την Επιτροπή να παρακολουθεί στενά τη μελλοντική εφαρμογή του εν λόγω πλαισίου σε εθνικό επίπεδο και να ενημερώνει το Κοινοβούλιο σε ετήσια βάση· επισημαίνει ότι η πλήρης εφαρμογή ενός ειδικού πλαισίου μέτρων ένταξης μπορεί να εξυπηρετήσει ως χρήσιμη εμπειρία και σημείο αναφοράς για άλλα προγράμματα της ΕΕ που έχουν άμεσο αντίκτυπο στη ζωή των πολιτών, όπως το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» και το πρόγραμμα «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες»·
36. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και την

Επιτροπή.

8.2.2022

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

προς την Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας

σχετικά με την εφαρμογή μέτρων ένταξης στο πλαίσιο του Erasmus+ 2014-2020 (2021/2009(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Jordi Cañas

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Αναφορών καλεί την Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. υπογραμμίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι η ένταξη, η ποικιλομορφία, οι ίσες ευκαιρίες και η προσβασιμότητα βρίσκονται στον πυρήνα της υλοποίησης του Erasmus+, ενός από τα πιο επιτυχημένα προγράμματα της ΕΕ· τονίζει ότι η παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους είναι και πρέπει να συνεχίσει να είναι εγγενής στις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ· τονίζει την ανάγκη να διευκρινιστεί και να διευρυνθεί περαιτέρω ο ορισμός και η ερμηνεία των σπουδαστών με ειδικές ανάγκες και/ή λιγότερες ευκαιρίες¹ σε όλα τα κράτη μέλη ώστε να συμπεριληφθούν, μεταξύ άλλων, οι πιο ηλικιωμένοι· τονίζει τις δυσκολίες πρόσβασης και παρακολούθησης αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τα προφίλ των δικαιούχων που έχουν πρόσβαση στο πρόγραμμα· επομένως, πιστεύει ότι πρέπει να αναπτυχθεί ένα μέσο για να παρακολουθείται εάν και πώς το πρόγραμμα προσεγγίζει συμμετέχοντες από ευάλωτες και μειονεκτούσες ομάδες, ώστε να μην μένει κανείς στο περιθώριο².
2. υπενθυμίζει ότι ορισμένες αναφορές προς το Κοινοβούλιο εγείρουν το ζήτημα των διοικητικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι σπουδαστές του προγράμματος Erasmus+ κατά την άφιξή τους στις χώρες υποδοχής³· υπογραμμίζει ότι το Erasmus+ θα πρέπει να υποστηρίζει τα σχέδια διεθνοποίησης των ενδιαφερομένων και των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, υπερβαίνοντας τα σωματικά, ψυχολογικά, κοινωνικά, κοινωνικοοικονομικά, γλωσσικά και άλλα είδη εμποδίων στη μαθησιακή κινητικότητα, και προσφέροντας σαφείς και λεπτομερείς πληροφορίες και ποιοτική υποστήριξη και καλύτερη καθοδήγηση σε συμμετέχοντες από υποεκπροσωπούμενες ομάδες ή/και άτομα με συγκεκριμένες ανάγκες πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από μια περίοδο στο εξωτερικό· υποστηρίζει τις πρωτοβουλίες της ΕΕ που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της κινητικότητας των σπουδαστών, όπως η εφαρμογή Erasmus+ για φορητές

¹ Όρος που χρησιμοποιείται στο άρθρο 23 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 για το Erasmus+.

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Erasmus + Στρατηγική για την ένταξη και την πολυμορφία στον τομέα της νεολαίας, 2014.

³ Όπως φαίνεται από την αναφορά 1106/2018.

συσκευές, το «Erasmus χωρίς χαρτί» ή η ευρωπαϊκή φοιτητική ταυτότητα, που καθιστούν τη διαχείριση των διοικητικών βημάτων πιο ευέλικτη και επιτρέπουν σε κάθε σπουδαστή να επωφελείται από τις ίδιες υπηρεσίες· τονίζει τη σημασία του ρόλου των πρώην συμμετεχόντων στο Erasmus+ και των δικτύων αποφοίτων στην προώθηση του προγράμματος στο ευρύτερο κοινό·

3. εφιστά την προσοχή στην έλλειψη πόρων και την υποστελέχωση των εθνικών υπηρεσιών Erasmus+ και στις ανεπαρκείς προσπάθειες όσον αφορά τη μείωση των διοικητικών φραγμών στην κινητικότητα στο πλαίσιο του προγράμματος 2014-2020· υπογραμμίζει ότι οι εθνικοί οργανισμοί διαδραματίζουν καίριο ρόλο διασφαλίζοντας ότι τα έργα είναι όσο το δυνατόν πιο περιεκτικά και ποικίλα· επομένως, πιστεύει ότι όλοι οι εθνικοί φορείς θα πρέπει να οργανώνουν στοχευμένες ενημερωτικές εκστρατείες και να διορίζουν έναν υπεύθυνο ένταξης και διαφοροτικότητας για να προσεγγίσει τους σπουδαστές με ειδικές ανάγκες ή/και λιγότερες ευκαιρίες και να αυξήσει το επίπεδο πληροφόρησης και ευαισθητοποίησής τους σχετικά με τις διαθέσιμες ευκαιρίες και την πρόσβαση σε αυτές, καθώς και να τους παρέχει συμβουλές σχετικά με πιθανές δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίσουν κατά τη διάρκεια του προγράμματος Erasmus+, όπως καθυστερημένες αποζημιώσεις⁴ ή τυχόν εμπόδια που προκαλούνται από εξωτερικούς και απρόβλεπτους παράγοντες όπως η κρίση COVID-19⁵· τονίζει ότι μια υποστηρικτική προσέγγιση για τους δικαιούχους με ειδικές ανάγκες ή/και λιγότερες ευκαιρίες είναι καίριας σημασίας για την άρση των φραγμών που εμποδίζουν την πλήρη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα·
4. πιστεύει ότι το Erasmus + θα πρέπει να ενθαρρύνει τους ενδιαφερομένους φορείς να μοιράζονται την εμπειρογνομosύνη τους σε θεσμικό επίπεδο, να έρχονται σε επαφή και να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον, να χτίζουν διοικητικές ικανότητες και να δημιουργούν καινοτόμα παιδαγωγικά εργαλεία για τη στήριξη της πολυμορφίας και της ένταξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες· χαιρετίζει, υπό αυτή την έννοια, τις συγκεκριμένες προσπάθειες για τη στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων φορέων και για την ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικών χωρίς αποκλεισμούς που επιδιώκουν την ένταξη στην εκπαίδευση εκείνων που έχουν λιγότερες ευκαιρίες λόγω οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών λόγων, ή εξαιτίας αναπηρίας ή κατάστασης της υγείας τους ή λόγω γεωγραφικής απομόνωσης· τονίζει τον ηγετικό ρόλο των εκπαιδευτικών και των ιδρυμάτων στην ευαισθητοποίηση σχετικά με το πρόγραμμα, την ενημέρωση και την υποστήριξη μελλοντικών σπουδαστών·
5. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η πανδημία COVID-19 είχε διάφορα αρνητικά αποτελέσματα⁶ στην εκπαίδευση, καθώς και στην εφαρμογή του προγράμματος Erasmus+· υπογραμμίζει ότι, παρά το γεγονός ότι το πρόγραμμα έχει αξιολογηθεί ως πιο συνεκτικό, αποτελεσματικό και ευθυγραμμισμένο με τις αναδυόμενες ανάγκες, εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη να καταστεί το πρόγραμμα πιο περιεκτικό, ικανό να προσεγγίσει περισσότερα ευάλωτα και μειονεκτούντα άτομα και να διευκολύνει τη συμμετοχή μικρότερων οργανώσεων· καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει τις προσπάθειές

⁴ Όπως φαίνεται από την αναφορά 2466/13.

⁵ Όπως φαίνεται από την αναφορά 0125/21.

⁶ Di Pietro, G. et al., *The likely impact of COVID-19 on education: Σκέψεις με βάση την υφιστάμενη βιβλιογραφία και τα πρόσφατα διεθνή σύνολα δεδομένων*, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2020.

της για βελτίωση της συμμετοχικότητας του προγράμματος Erasmus+ όσον αφορά τη γεωγραφική του ανάπτυξη και την ειδική χρηματοδοτική στήριξη·

6. πιστεύει ότι ο κίνδυνος στιγματισμού στη χώρα διαμονής των συμμετεχόντων μπορεί να τους αποθαρρύνει να αυτοπροσδιορίζονται ως μειονεκτούντες, γεγονός που μπορεί να παρεμποδίσει την κινητικότητά τους, τη συλλογή αξιόπιστων δεδομένων από τις αρχές και την παρακολούθηση της συμμετοχής τους στο Erasmus+⁷. ζητεί αναγνώριση του καθεστώτος αναπηρίας σε επίπεδο ΕΕ και ενθαρρύνει τις δομές υποδοχής να εγγυώνται στους συμμετέχοντες στο Erasmus+ τις ίδιες εύλογες διευκολύνσεις και εγκαταστάσεις με τα ιδρύματα καταγωγής· θεωρεί αναγκαίο να ληφθούν υπόψη οι ειδικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες, προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, παρέχοντάς τους κατάλληλη στέγαση και εξειδικευμένες υπηρεσίες στήριξης ανάλογα με τις ανάγκες τους, πριν από την αναχώρηση, αλλά και κατά την περίοδο της διαμονής τους στο εξωτερικό·
7. υπενθυμίζει στα κράτη μέλη τις αρχές της διαδικασίας της Μπολόνια και τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές για την ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στον ευρωπαϊκό χώρο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που αμφότερες τα καλούν να καταρτίσουν εθνικές στρατηγικές και σχέδια για την ενίσχυση της ένταξης·
8. υπογραμμίζει τη σημασία και προσβλέπει σε μια ολοκληρωμένη και συνεκτική προσέγγιση για την ένταξη στα διάφορα προγράμματα της ΕΕ για τη νεολαία και την εκπαίδευση, μεταξύ άλλων στο Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+· εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόταση της Επιτροπής να ορισθεί το 2022 ως Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας και θεωρεί την πρόταση αυτή ευκαιρία για την ανάπτυξη μιας τέτοιας ολοκληρωμένης προσέγγισης· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει προσεκτικά τη δυνατότητα συνδυασμού των προγραμμάτων Erasmus+ και Interrail⁸, υποστηρίζοντας έτσι τους σπουδαστές, ιδιαίτερα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, προκειμένου να προωθηθεί μεγαλύτερη ισότητα και ένταξη, λαμβάνοντας υπόψη το πραγματικό εισόδημα των δικαιούχων· καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει συνέργειες μεταξύ του προγράμματος Erasmus+ και των σχετικών διεθνών πολιτικών που αφορούν σπουδαστές με ειδικές ανάγκες και/ή λιγότερες ευκαιρίες· επισημαίνει ότι μπορούν να επιδιωχθούν πιθανές ευθυγραμμίσεις με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και τις προτεραιότητες και τις πολιτικές της UNESCO·
9. τονίζει ότι θα πρέπει να τονωθεί περαιτέρω η χάραξη εθνικής πολιτικής όσον αφορά τους σπουδαστές με ειδικές ανάγκες και/ή λιγότερες ευκαιρίες· καλεί τα κράτη μέλη να στηρίξουν σχέδια Erasmus+ για να προσελκύσουν στις χώρες τους συμμετέχοντες με αναπηρίες και εκπαιδευόμενους από ευάλωτες και μειονεκτούσες ομάδες· καλεί τα κράτη μέλη να προωθήσουν και να αναδείξουν μεμονωμένα σχέδια κινητικότητας και εμπειριών από άτομα με αναπηρίες·
10. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να στηρίξουν μέσω του Erasmus+ την πρόσβαση των γυναικών και την προώθηση της

⁷ Bunescu, L., Davies, H., Gaebel, M., *ERASMUS+ International Credit Mobility – a study of the mobility of disadvantaged students from Partner Countries*, (μελέτη της κινητικότητας των μειονεκτούντων φοιτητών από χώρες εταίρους), Support and Promotion for Higher Education Reform Experts (SPHERE), January 2020.

⁸ Όπως ζητείται στην αναφορά 0681/2021.

θέσης τους στα μαθηματικά, την πληροφορική, τις φυσικές επιστήμες και την τεχνολογία·

11. εκφράζει την ικανοποίησή του για την καθιέρωση των «Ημερών Erasmus», που καθιστούν δυνατή την καλύτερη επικοινωνία με ένα ευρύτερο κοινό, τη σύνδεση ατόμων που μετακινούνται στον ίδιο προορισμό, την ανεπίσημη ανταλλαγή εμπειριών και, ως εκ τούτου, την ενίσχυση των οφελών της κινητικότητας· θεωρεί ότι, για να καταστεί το πρόγραμμα πιο περιεκτικό, είναι απαραίτητο να παρέχεται κατάλληλο και προσβάσιμο ενημερωτικό υλικό και να χρησιμοποιούνται όλα τα διαθέσιμα μέσα επικοινωνίας, όπως τα κοινωνικά δίκτυα ή οι εκδηλώσεις σε τοπικό επίπεδο, σε συνεργασία με τοπικές δομές και εξειδικευμένες οργανώσεις· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι όλες οι πληροφορίες σχετικά με το Erasmus+ είναι προσβάσιμες σε άτομα με αναπηρίες· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενισχύσουν την ορατότητα των συμμετεχόντων με ειδικές ανάγκες ή/και λιγότερες ευκαιρίες ώστε να προωθηθεί η ποικιλομορφία και η ένταξη·
12. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν σωστά την έλλειψη εξοικείωσης με το πρόγραμμα Erasmus+, τα εμπόδια στην ενημέρωση, τα εμπόδια στη διαδικασία υποβολής αιτήσεων, τα προβλήματα στέγασης, τα εμπόδια για τις υπηρεσίες υποστήριξης στο εξωτερικό και τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη δυνατότητα μεταφοράς των επιχορηγήσεων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και άλλοι συμμετέχοντες από ευάλωτες και μειονεκτούσες ομάδες· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παρακολουθούν κατά πόσον προσεγγίζονται εκπαιδευόμενοι από αυτές τις ομάδες·
13. χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, την πρόσφατη έγκριση από την Επιτροπή του πλαισίου μέτρων για την περίοδο 2021-2027, το οποίο αποσκοπεί στην αύξηση της πολυμορφίας και της ένταξης στα τρέχοντα προγράμματα Erasmus+ και Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τη μελλοντική εφαρμογή του εν λόγω πλαισίου σε εθνικό επίπεδο·

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	27.1.2022
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 28 -: 5 0: 1
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Alexander Bernhuber, Markus Buchheit, Ryszard Czarnecki, Tamás Deutsch, Francesca Donato, Eleonora Evi, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Εμμανουήλ Φράγκος, Malte Gallée, Gianna Gancia, Αλέξης Γεωργούλης, Peter Jahr, Radan Kanev, Στέλιος Κυμπουρόπουλος, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Ulrike Müller, Emil Radev, Sira Rego, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio, Yana Toom, Loránt Vincze, Michal Wiezik, Tatjana Ždanoka, Kosma Złotowski
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Δημήτρης Παπαδάκης, Ramona Strugariu, Marie-Pierre Vedrenne

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

28	+
NI	Francesca Donato
PPE	Alexander Bernhuber, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Radan Kanev, Στέλιος Κυμπουρόπουλος, Dolors Montserrat, Emil Radev, Loránt Vincze
Renew	Ulrike Müller, Ramona Strugariu, Yana Toom, Marie-Pierre Vedrenne, Michal Wiezik
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Cristina Maestre Martín De Almagro, Δημήτρης Παπαδάκης, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio
The Left	Αλέξης Γεωργούλης, Sira Rego
Verts/ALE	Margrete Auken, Eleonora Evi, Malte Gallée, Tatjana Ždanoka

5	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Εμμανουήλ Φράγκος, Kosma Zlotowski
ID	Markus Buchheit, Gianna Gancia

1	0
NI	Tamás Deutsch

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	17.5.2022
Αποτελέσματα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 26 - : 2 0 : 2
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Asim Ademov, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Αλέξης Γεωργούλης, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Νιαζί Κιζίλγιουρέκ, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Peter Pollák, Diana Riba i Giner, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdroná, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Θεόδωρος Ζαγοράκης, Milan Zver
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Elzbieta Kruk, Domènec Ruiz Devesa, Viola Von Cramon-Taubadel

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

26	+
ECR	Dace Melbārde
ID	Gianantonio Da Re
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Θεόδωρος Ζαγοράκης, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
The Left	Αλέξης Γεωργούλης, Νιαζί Κιζιλγιουρέκ
Verts/ALE	Diana Riba i Giner, Viola Von Cramon-Taubadel

2	-
ECR	Elżbieta Kruk, Andrey Slabakov

2	0
ID	Christine Anderson, Catherine Griset

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή